

POPULARNONAUKOWE STRESZCZENIE PROJEKTU (W JĘZYKU POLSKIM)

Przeprowadzone dotychczas badania nad semantyką w dwujęzycznością pokazały, że aktywacja informacji semantycznych jest opóźniona w języku obcym (L2) w porównaniu do języka rodzimego (L1). Badanie przewidziane w niniejszym projekcie ma na celu rozszerzyć dotychczasową wiedzę na temat przetwarzania semantycznego w dwujęzyczności poprzez zastosowanie znaczeń semantycznie złożonych (tj. metafor nowych), których skontrastowanie ze znaczeniami semantycznie prostymi (tj. dosłownymi) umożliwi zbadanie, jak poziom semantycznej złożoności wpływa na aktywację informacji semantycznej w języku rodzimym oraz obcym. W celu dostarczenia dokładnego wglądu w to, do jakiego stopnia procesy zachodzące podczas rozumienia języka semantycznie złożonego są (nie)zależne od języka, badanie przewidziane w projekcie opierało się będzie na empirycznym zbadaniu rozumienia nowych metafor przedstawionych w języku polskim oraz angielskim, w dwóch różnych formach językowych: jako metafory rzeczownikowe (*A to B; A is B; np., Wiedza to przewodnik*) oraz jako porównania (*A jest jak B; A is like B; np., Wiedza jest jak przewodnik*). Jako że poprzednie badania nad rozumieniem nowego języka metaforycznego w języku rodzimym zasugerowały, że przetwarzanie metafor o charakterze nowym wymaga procesów porównawczych, powinny być one łatwiejsze do zrozumienia w przypadku, gdy są one zaprezentowane w postaci porównań niż w postaci metafor rzeczownikowych. W rezultacie, zastosowanie dwóch form nowych metafor, których przetwarzanie powinno wymagać różnego poziomu zaangażowania wysiłku poznawczego nawet w języku rodzimym, pozwoli na dogłębne przeanalizowanie procesów zachodzących podczas rozumienia języka semantycznie złożonego w dwujęzyczności.

W celu zbadania konkretnych różnic w przetwarzaniu języka semantycznie złożonego w L1 i L2, badanie przewidziane w projekcie wykorzysta metodę elektroencefalografii (EEG) oraz analizę potencjałów wywołanych, której celem jest zbadanie elektrycznej aktywności mózgu w odpowiedzi na przedstawiony bodziec językowy (np., na zaprezentowane zdanie). Metoda ta umożliwia analizę poszczególnych etapów przetwarzania języka rodzimego oraz obcego z dokładnością co do 1 ms. Jako że dotychczasowe badania elektrofizjologiczne nie były poświęcone badaniu procesów powiązanych z rozumieniem znaczeń semantycznie złożonych w dwujęzyczności, celem niniejszego projektu jest dostarczenie nowego wglądu w sposób, w jaki dwujęzyczny mózg tworzy oraz integruje wcześniej nieznane znaczenia. Co więcej, poprzez użycie nowych znaczeń metaforycznych przedstawionych w formie porównań oraz metafor rzeczownikowych, możliwe będzie zbadanie roli procesów porównawczych w przetwarzaniu nowych metafor w obu językach.

Zastosowanie metody EEG do zbadania roli semantycznej złożoności w przetwarzaniu języka figuratywnego w dwujęzyczności jest pomysłem nowatorskim. Niniejszy projekt ma niespotykany charakter, gdyż łączy w sobie podejście językoznawcze przy jednoczesnym zastosowaniu metody elektrofizjologicznej, co skutkować może nowymi, zaskakującymi rezultatami. Tym samym, wyniki badania poszerzą wiedzę na temat poszczególnych procesów poznawczych zachodzących podczas budowania nowego znaczenia w języku rodzimym oraz w języku obcym, zweryfikują rolę procesów porównawczych w rozumieniu metafor o charakterze nowym oraz opiszą, jak poziom semantycznej złożoności wpływa na przetwarzanie języka rodzimego oraz obcego.